

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Det danske renteniveau har gennem 1970erne været fortsat stigende, således at omkostningerne ved finansiering af investeringer med langfristede lån nu overstiger 20 pct.

Jordbrugserhvervenes bruttofaktoringkomst går da også i stigende grad til betaling af *finansieringsomkostninger* ved gennemførelse af jordbrugsproduktionen.

Jordbrugserhvervenes nettorenteudgifter er således i perioden 1975/76 – 1978/79 steget fra at udgøre ca. 1/3 af bruttofaktoringkomsten minus afskrivninger og løn til fremmed medhjælp (»netto-restindkomsten«) til nu at være over 1/2 af denne nettorestindkomst.

Denne belastning har i stigende grad skabt problemer for jordbrugere, der har overtaget ejendomme i løbet af 1970erne eller som har foretaget større investeringer i denne periode. Situationen er for en del af jordbrugerne endvidere blevet forværret af tørkeperioden i midten af 1970erne, som for flere landmænd indebærer en så betydelig forringelse af deres økonomiske vilkår, at de endnu ikke har overvundet vanskelighederne.

Udviklingen i priserne på landbruget salgsprodukter og udviklingen i landbrugets omkostninger har i flere perioder været til ugunst for landbruget.

Desuden har det i stigende grad været vanskeligt og kostbart at finansiere jordbrugserhvervenes underskud ved gældsoptagelse.

Taget under et har disse faktorer skabt alvorlige økonomiske problemer for en række jordbrugere som regeringen på forskellig måde søger at afhjælpe.

Problemerne falder i *to grupper*.

Der er en mindre gruppe jordbrugere på ca. 1000–2000, hvis gældsforhold er sådanne, at det kan frygtes at de vil gå konkurs, hvis der ikke åbnes mulighed for en *sanering af disse gæld*, således at den kortfristede og højst forrentede gæld kan ombyttes med mere langfristet gæld til lavere renter.

Man har forsøgt at hjælpe især disse jordbrugere gennem *lov om statsgaranti for lån og rentetilskud til visse landmænd*, der åbner mulighed for *statsgaranti* for et 13 årigt lån på op til 500.000 kr., samt et rentetilskud til lånet på 5 pct. i lånets første 3 år. Regeringen har endvidere forslået en videreførelse af statsgarantien under de såkaldte *tørkelånslove fra 1975 og 1976*, således at disse lån nu ligeledes kan få en løbetid på 13 år mod som hidtil kun 7 henholdsvis 10 år.

De jordbrugere der er i virkelige økonomiske vanskeligheder, må i stort omfang anses for at være de samme som blev hårdt ramt i tørkeårene.

Den anden gruppe jordbrugere, der for tiden har betydelige økonomiske vanskeligheder, er væsentlig større end den første. På den anden side er problemerne måske ikke så akutte som i den første gruppe, men vil først vise sig i løbet af de kommende år, efterhånden som deres økonomiske reserver risikerer at blive opbrugte.

Det er magtpåliggende for regeringen at *forhindre at en sådan situation opstår*.

Af landbrugets samlede gæld på ca. 62 mia kr. i 1979 er over halvdelen optaget i de seneste ca. 5 år til de meget høje rentesatser der har været gældende i denne periode, først og fremmest i forbindelse med investeringerne i bygninger, inventar og maskiner m.v., der er gennemført i perioden. For at lette disse jordbrugeres vilkår, er det derfor regeringens hensigt at yde et *tilskud til nedbringelse af jordbrugets renteudgifter*.

Af praktiske grunde finder regeringen, at de investeringer der er gennemført i perioden 1974–1979, med visse justeringer for investeringer der allerede på anden måde er støttet vil udgøre det mest hensigtsmæssige udbetalingsgrundlag for rentetilskuddet.

Regeringen ønsker at støtte både jordbrugere der har gennemført, eller er i færd med at gennemføre en *moderniseringsplan, samt jordbrugere der ikke har gennemført en sådan plan, dog således, at jordbrugere der har gennemført en moderniseringsplan favoriseres fremfor andre jordbrugere*.